

<https://www.quodlibet.it/giorgio-agamben-biosicurezza/>

Vandaag een maand geleden schreef Giorgio Agamben onderstaande blog in het Italiaans. In een poging weer wat meer naar de filosofie toe te groeien hieronder een poging tot vertaling.

Biozekerheid en politiek

Wat opvalt aan de reacties op de uitzonderingstoestanden die in ons land (en niet alleen in dit land) zijn geïnstalleerd, is het onvermogen om die te zien buiten de onmiddellijke context waarvoor zij bedoeld lijken te zijn. Zeldzaam zijn degenen die proberen deze te interpreteren (wat elke serieuze politieke analyse zou vereisen) als symptomen en tekenen van een breder experiment waarin het om een nieuw paradigma voor het bestuur van mensen en dingen gaat. Al in een boek dat zeven jaar geleden werd gepubliceerd en dat nu de moeite waard is om zorgvuldig te herlezen (*Tempêtes microbiennes*, Gallimard 2013), beschreef Patrick Zylberman het proces waarbij de gezondheidszekerheid, tot nu toe in de marge van de politieke besluitvorming, een essentieel onderdeel werd van nationale en internationale politieke strategieën. Het gaat om niets minder dan het creëren van een soort 'gezondheidsterreur' als instrument voor het besturen van zogenaamde 'worst case-scenario's'. Het is volgens deze ergste logica dat de Wereldgezondheidsorganisatie al in 2005 "twee tot 150 miljoen sterfgevallen als gevolg van de naderende vogelgriep" aankondigde, wat een politieke strategie suggereerde die staten toen nog niet wilden accepteren. Zylberman laat zien dat de gesuggereerde toestand werd gearticuleerd in drie punten: 1) de constructie, op basis van een mogelijk risico, van een fictief scenario waarin gegevens worden gepresenteerd op een manier die gedrag bevordert dat het besturen van een extreme situatie mogelijk maakt; 2) de adoptie van de logica van het ergste als een regime van politieke rationaliteit; 3) de aansturing van alle burgers op een manier die de maximale navolging van overheidsinstellingen versterkt, waardoor een soort overtreffend burgerschap ontstaat waarin opgelegde verplichtingen worden gepresenteerd als bewijs van altruïsme en de burger geen recht meer heeft op gezondheid (health safety) maar wettelijk wordt verplicht tot gezondheid (biosecurity).

Wat Zylberman in 2013 beschreef, is nu zichtbaar waar te nemen. Het is duidelijk dat, afgezien van de noodsituatie, die verband houdt met een bepaald virus dat in de toekomst kan worden vervangen door een ander, het gaat om het ontwerp van een paradigma van bestuur waarvan de doeltreffendheid groter zal zijn dan die van alle tot dusver bekende regeringsvormen in de politieke geschiedenis van het Westen. Als nu, met de toenemende

achteruitgang van ideologieën en politieke overtuigingen, burgers al om veiligheidsredenen vrijheidsbeperkingen accepteren die ze voorheen niet konden accepteren, dan heeft biosecurity aangetoond dat ze de absolute stopzetting van alle politieke activiteiten en alle sociale relaties kan presenteren als de maximale vorm van burgerparticipatie. Zo is het mogelijk om de paradox van linkse organisaties te zien, traditioneel gericht op het claimen van rechten en het verwerpen van grondwetschendingen, die vrijheidsbeperkingen aanvaarden gebaseerd op ministerieel decreet zonder enige rechtsgrondslag en waar zelfs het fascisme niet van kon dromen die op te leggen. Het is duidelijk - en de overheid houdt niet op ons er aan te herinneren - dat het zogenaamde "social distancing" het politieke model zal worden dat ons te wachten staat en dat (zoals vertegenwoordigers van een zogenaamde "task force" hebben aangekondigd, waarvan de leden een duidelijk belangenconflict hebben met de rol die ze verwacht mogen worden te spelen) er voordeel zal worden getrokken uit dit distancing om overal digitale technologie de menselijke lichamelijke te laten vervangen, die als zodanig verdacht wordt van besmetting (politieke besmetting wel te verstaan). Universitaire colleges, zoals MIUR al heeft aanbevolen, zullen vanaf volgend jaar stabiel online staan; je herkent jezelf niet meer door naar je gezicht te kijken, dat misschien bedekt is met een masker, maar door digitale apparaten die bio-data herkennen die verplicht wordt verzameld; en elke "menigte", of die nu om politieke redenen of gewoon voor vriendschap is gevormd, zal verboden blijven.

Het gaat om een visie op de bestemming van de menselijke samenleving vanuit een perspectief dat, in veel opzichten, het apocalyptische idee van het einde van de wereld lijkt te hebben overgenomen van de religies die nu verdwijnen. Nu de politiek door de economie is vervangen, moet, om het bestuur te waarborgen, zelfs dit worden geïntegreerd in het nieuwe paradigma van de biosecurity, waaraan alle andere eisen moeten worden opgeofferd. Het is legitiem om te vragen of een dergelijke samenleving nog als menselijk kan worden gezien, of dat het verlies van verstandige relaties, van het gezicht, van vriendschap, van liefde echt kan worden gecompenseerd door een abstracte en vermoedelijk volledig fictieve gezondheidszekerheid.

11 mei 2020
Giorgio Agamben